

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
1/2 10 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kališpot po Goriškem in Gradškem“, in „Kališpot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“.

Narodno sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček. Na naročila brez doposlana naročnine se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računajo po Petit-vrstah že tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarno. Naročnino in oglašje plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročila, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od »Soče« sak pletek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1.60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gori in naših knjigarnah in tobakarnah: Schwarz v Gosposki ul., Jelleraitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalšču s Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovatski v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabbiš) tiska in zal.

Prodiranje Nemcev v naše dežele.

(Še par besed k članku v »Grazer Tagblattu«.)

Nemška nenasitnost se je pokazala zopet v novi luči.

Nemški dnevnik »Grazer Tagblatt« je prinášal v četrtekovi številki (4. marca 1909) dolg članek, kako naj se preuredi pouk v deželnih jezikih na Primorskem. Nemškim učencem naj se da dovolj prilike, da se na lahek in površen način priučijo slovenskemu ali italijanskemu govoru (ne jeziku), da bodo mogli potem tudi na Primorskem izpodrinuti domačine od vseh državnih služb.

Zanimiva je pristna germanizatorična tendenca tega članka, ki se kaže v vsej svoji predznosti v ciničnih stavkih: »Der Unterricht der Italiener — beziehungsweise der Slovenen in ihrer Muttersprache könnte wegfallen. Aufgabe der deutschen Schulen ist es gewiss nicht, dafür zu sorgen — allenfalls könnte auch diesem Wunsche durch Freikurse entsprochen werden.«

Sicer gotovo nihče ne pričakuje, da bo nemški Herrnvolk kedaj prijazen kulturnemu razvoju drugih narodov v Avstriji. Ali da se more dopisnik nemškega dnevnika tako daleč spozabiti, da se naravnost norčuje iz domačinov v deželi, kjer nemški jezik niti deželni jezik ni, to presega že vse meje mednarodnega poštenja.

Sedaj še par besed k smislu detičnega članka samega.

Nemci so na Primorskem v vseh srednjih, tako v Gorici, kakor v Trstu, kakor tudi v Pulju deležni srednješolskega pouka v svojem jeziku in vendar jim to še ne zadostuje. Srednje šole naj se po njih zahtevi preuredijo tako, da se domačinom zapre ali vsaj zavira vstop s tem, da se krčevito brani nemški značaj in nemški učni jezik teh šol.

Po vrhu pa naj se domačinom odvzame prilika, da bi se v svojem maternem jeziku spopolnili. To je že višek predznosti.

So-li mar takozvane nemške gimnazije in realke na Primorskem res tako nemške, res taka nemška posest? Za koga pa so ustanovljene? Ali za Dunajčane? Ali za Tirolce? Ali ne za domačine? In koliko pa je pravih Nemcev med učenci srednjih šol na Primorskem?

Letna izvestja gimnazije in realke v Gorici kažejo komaj desetino dijakov nemške narodnosti. Ali bi sploh mogle obstajati te šole z nemškimi dijaki?

Res skrajni čas je že, da se Slovenci in Italijani vzdramijo in odločno zahtevajo od vlade, da jim da šole v maternem jeziku, ki jim gredo po naravni, človeški in državljanski pravici.

In slabo izpričevalo bi bilo za naše poslance in zastopnike v deželnem in državnem zboru, ko bi si upala vlada po intencijah člankarja »Grazer Tagblatt-a« uravnati svoje ukrepe in se klanjati velenemškim zahtevam v našem Primorju.

Kdo pa pošilja take nesramne članke v svet, kakoršen je oni v »Grazer Tagblattu«? Nemški profesorji z odobravanjem svojih predstojnikov. V deželo je prišel nov nemški šolski nadzornik Kauer, ki že kaže svoje velenemške rožičke. Nemški profesorji so glavni stebri germanizatoričnega dela na našem jugu in le ti učijo nemško javnost in nemške poslance, kaj naj store, da se bodo tim lažje utrjevali Nemci v primorskih deželah. Tem možem se od slovenske strani veliko preveč prizanaša. Da bi ti diktirali, kakšen naj bo pouk glede deželnih jezikov, to sega vendar čez vse meje....

Ker je vsa reč velevažna in ker Nemci vendar že preočito kažejo svoje namene, bi bilo končno vendarle prav, da bi se sešli primorski slovensko-hrvatski in laški deželni in državni poslanci ter se postavili skup-

no po robu nesramnim nemškim nakanam, ki so naperjene istotako proti Lahom kakor proti Slovanom v Primorju. Čas je zadnji!!

Železnica Sv. Lucija-Ildrija.

Dne 3. t. m. se je vršil pri sv. Luciji v Vugovi restavraciji sestanek, katerega je sklical goriški deželni odbor. Od strani dež. odbora sta prišla tajnik dr. Grusovin in deželni inženir Glessig, s kranjske strani je prišel idrijski dekan Arko. Navzočih je bilo nekaj županov, podžupanov in drugih interesentov za progo Sv. Lucija-Ildrija. Zborovanje je bilo kratko, ker so bili navzoči edini gledé črte, smeri, postaj itd. Deželni odbor se je pogodil glede trasiranja s tvrdko Maks Pichl, ki je napravila načrte za črto Gorica-Cervinjan in Sv. Lucija proti Bovecu.

Gledé črte do Ildrije se je določilo, da gre proga od glavne postaje Sv. Lucije ob levem bregu Idrije do postaje Želino-Cerkno, kjer prestopi na desni breg ter se polagoma ob pogorju vzdigne do kranjske deželne meje. Prva postaja naj bi bila Slap in zraven tudi skladišče, ker bode tam velik promet; druga v Dolenji Tribuši, tretja pri Stopniku, kjer bode obenem skladišče. Na Reki naj bi bilo le postajališče in glavni kolodvor na Želino-Cerkno. Zadnja postaja na Goriški bi še bila Plužnje-Otalež s skladiščem, na kranjski strani naj pa konsorcij vse uredi, preskrbi trasi-ranje in plača sam vse stroške. Zapisnik so podpisali vsi navzoči, tudi zastopnik Kranjskega konsorcija.

Potemtakem bi bilo upati, da pride vsa reč glede te črte končno vendar v pravi tir ter se izvrši. Prav!

Goriški klerikalci pa se že napenjajo ter že kažejo svoje »aspehe«, češ, mi, klerikalci smo tisti, ki imamo zasluge za železnico iz Sv. Lucije do Ildrije.

»Slovenec« od sobote ima obširno poročilo o omenjenem sestanku, v kate-

rem hvali tudi goriški deželni odbor, kako da se je požuril z delom. O kakem požurjenju z delom pa ni v resnici ne duha ne sluha, marveč se je pričelo z delom za omenjeno črto šele sedaj, ko govore za njo strategični oziri in pa ker se na Kranjski strani dela za podaljšanje proge, ki bi tudi služila strategičnim svrhom. Goriški deželni odbor se je požuril z delom za črto Gorica-Cervinjan, ker bo tekla po furlanski nižini. Konstatujemo, da načrte od tvrdke Pichl za to novo furlansko železnico že ima, za črto Sv. Lucija-Ildrija pa jih še nima. In vendar je bilo že davno prej govora v deželnem zboru o črti Sv. Lucija-Ildrija. Tudi znesek 12000 K za trasiranje obeh nameravanih stranskih črt je bil dovoljen, storilo pa se vendar ni nič. Vlada ni hotela dovoliti črte Gorica-Cervinjan, zato tudi »sklavarske« železnice od Sv. Lucije ne na eno ne na drugo stran ni potreba. Tako so sodili v deželnem odboru. Sedaj šele torej, ko dobijo Furlani svojo novo zvezo, šele sedaj ko strategični oziri silijo na to, da naj se zgradi ona cesta, sedaj šele, ko se je povdarjalo na sestanku, da je vlada naklonjena nameravani zvezi z Ildrijo, se je pričelo ono delo, katero bi bilo moralo biti že zdavnaj narejeno.

Ker sprašujejo klerikalci, kje pa so bili »liberalci« gledé črte Sv. Lucija-Ildrija, jim moramo povedati tole: Že leta 1899. so bile poslance iz našega uredništva v hribe na županstva peticije za železnico Sv. Lucija-Bovec in Sv. Lucija-Ildrija. To se je zgodilo vsled neke konference z odposlancem železniškega ministerstva v času, ko je bilo gotovo, da se zgradi bohinjska železnica. Pri političnem obhodu se je povdarjalo potrebo postranskih črt. Naši poslanci so se zavzemali za nove zveze v deželnem in državnem zboru. Deželni odbor goriški je votiral znesek 12000 K za trasiranje. Potem pa je po stari navadi vse nekam čudno spalo. Od naše strani se je drezalo in drezalo, klerikalci in dež. odbor so pa molčali nekaj časa, na kar so začeli tudi nagajati. —

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

== „Treh mušketirjev“. ==

Francoški spisal:

== ALEXANDRE DUMAS. ==

(Dalje.)

Da pa obrodi tak razgovor kak sad, se mora vršiti tiho, daleč od hrupa nadležnih prič. Zato sva odvedla kardinala na grad mojega prijatelja, in smo se razgovorili. In glejte, milostljiva gospa, kar smo pričakovali, se je tudi zgodilo: bila je pomota. Mazarin je mislil, da sva služila generalu Cromwellu, namesto da bi bila služila kralju Karlu, kar bi bila seveda sramota, ki bi bila prešla od naju nanj, od njega na Vas, Veličanstvo; strahopetnost bi bila to, ki bi omadeževala že v mladosti kraljestvo vašega slavnega sina. Sedaj sva ga pa prepričala o nasprotnem, in o tem sva pripravljena prepričati tudi Vaše Veličanstvo, sklicuje se na visokorodno vdovo, ki joče v vrvu, kjer jo je nastanila vaša kraljeva milost. Tudi jaz ga je tako zadovoljil, da me je v znamenje tega zadovoljstva poslal, kakor lahko vidite, Veličanstvo, k vam, da govorim z vami o odškodnini, ki ste jo dolžni dvema plemičema, ki ju niste znali ceniti in ki ste ju po krivici preganjali.

— Poslušam vas in vas občudujem, gospod, pravi Ana Avstrijska. Zares, redkokdaj sem še videla tako nesramnost!

— Tudi Vaše Veličanstvo se moti, torej glede naših teženj, kakor se je motil Mazarin, pravi d'Artagnan.

— Vi se motite, gospod, odvrne kraljica, in jaz se tako malo varam, da boste čez deset minut zaprti in da v teku ene ure odidem na čelu svoje vojske, da osvobodim svojega ministra.

— Prepričan sem, da Vaše Veličanstvo ne stori take neprevidnosti, pravi d'Artagnan, prvič ker bi bilo to brezuspešno, in drugič, ker bi imelo slabe posledice. Predno bo kardinal oproščen, bo že mrtev, in Nj. Eminenca je tako trdno prepričan o resničnosti tega, kar pravim, da me je celo prosil, da v slučaju, ko bi videl, da Vaše Veličanstvo namerava kaj takega, storim vse, kar je v mojih močeh, da vas odvrnem od tega načrta.

— No, prav! torej se zadovoljim s tem, da vas dam zapreti.

— Tudi tega ne, milostljiva gospa, zakaj tudi za slučaj, da bi bil jaz zaprt, je poskrbljeno ravno tako, kakor glede kardinalovega oproščenja. Če se jutri ob gotovi uri ne vrnem, bo pojutrišnjem zjutraj kardinal odveden v Pariz.

— Vidi se, gospod, da živite po svojih okoliščinah daleč od ljudij in stvari; zakaj sicer bi vedeli, da je bil kardinal petkrat ali šestkrat v Parizu, odkar smo odšli od tam, in da je videl Beauforta, Bouillona, koadjutorja, Elbeufa, in da ni nihče prišel na misel, da bi ga dal zapreti?

— Pardon, milostljiva gospa, vse to vem; in moji prijatelj ne popeljejo kardinala niti k Beaufortu, niti k koadjutorju, niti k Elbeufu, če se ti gospodje

vojskujejo na svojo roko in kardinal, s tem da jim privoli, kar želijo, naredi dobro kupčijo, temveč popeljejo v parlament, ki se da v podrobnostih kupiti, gotovo, a da bi ga kupil v celoti, za to ni kardinal dovolj bogat.

Zdi se mi, pravi Ana Avstrijska ter upre svoj pogled, ki je pri navadni ženski zaničljiv, pri kraljici pa postane strašen, v d'Artagnana, zdi se mi, da grozite materi svojega kralja.

— Milostljiva gospa, pravi d'Artagnan, jaz grozim, ker se me sili k temu. Povzdigujem se, ker se moram dvigniti na višek dogodkov in oseb. Toda verujte mi eno, milostljiva gospa: kakor resnično bije tu v teh prsih srce za vas, tako resnično ste bili vedno voditeljica našega življenja, katero smo, — to dobro veste, moj Bog! — tvegali dvajset let za Vaše Veličanstvo. Čujte, milostljiva gospa, ali se vam ne smilijo vaši služabniki, ki tiče že dvajset let v senci, ne da bi izdali niti z enim vzdihljajem sveto skrivnost, ki smo jo imeli srečo deliti z vami? Poglejte mene, milostljiva gospa, mene, ki tu govorim z vami in ki me dolžite, da dvigam svoj glas in da se drznem govoriti preteče. Kaj sem jaz? Ubogi častnik brez imenja, brez doma, brez prihodnosti, če se ne vstavi kraljičin pogled, ki sem ga tako dolgo iskal, za trenutek na meni. Poglejte grofa La Fère-ja, posejbljeno plemenitost, cvet viteštva; obrnil se je proti svoji kraljici, ali bolje rečeno proti svojemu ministru, in ta nima nikakih zahtev, kolikor jaz vam.

(Dalje pride.)

Na javnem shodu v Cerknem oktobra 1906. je govoril Gabršček o črti Sv. Lucija-Ildija ter pojasnjeval, kaj treba storiti v ta namen; sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva navedena črta.

Leta 1907. meseca marca je bil sestanek pri Sv. Luciji tudi pri Vugi. Navzoč je bil tudi poslanec Hribar. Predsedoval je Berbuč. Hribar je govoril obširno mnogobrojnim udeležnikom ter povedal, da konsorcij vrhniške železnice ima koncesijo za črto do Ildije in do goriške deželne meje, od tu do Sv. Lucije pa goriški deželni odbor. Vse je pričakovalo, kaj pove deželni odbornik Berbuč. Ali glejte! Mož je vprašal, če ima kdo kaj pripomniti h govoru posl. Hribarja, na to pa jo je kar odkuril z dr. Gregorčičem vred. Zborovalci so zborovali naprej. — Pokazalo se je, da od deželnega odbora ni pričakovati korakov za uresničenje želja slovenskega gorskega prebivalstva. Berbuč ni vedel povedati nič, če pa bi bil hotel kaj govoriti, bi bil moral povedati, da Lahi ne marajo za te črte med Slovenci ter da sta orjaka Berbuč in Gregorčič tako šibka v deželni hiši, da jima nočejo izplačati niti tistih že dovoljenih 12000 K!

Upravni svet vrhniške železnice pa ni obupal, marveč je dosegel predkoncesijo tudi od Ildije do Sv. Lucije. Bilo mu je pač na tem, da se pride do pravega dela za izvršitev nameravane železnice. Ali Berbuč je javkal in tožil pa pisaril, da laška večina deželnega odbora noče porabiti onih 12000 K, ker bi bili novi progi v korist Slovincem.

Tako je bilo še lani. Zavel pa je z Dunaja drug duh. Polno vojaštva je potisnjenega proti laški meji, strateški ozirali govorijo veliko besedo — in tako se gradijo tudi nove železniške črte. Deželni odbor je sedaj prisiljen, delati za uresničitev novih prog v naših gorah; drugače pa bi se niti znenil ne za sklepe in prvotne načrte, zlasti ker bi tudi ne bilo tiste toliko zaželenje proge v Červinjan.

Nam je le prav, da se začne resno delo za nove železnice v gorah. Klerikalci pa so se že začeli bahati ter igrati velike dobrotne gledé novih prog. Dejstvo pa ostane: da so naprednjaki na Goriškem in Kranjskem se potezali vedno dosledno za nove proge, klerikalci pa so celo nagajali in se norčevali iz Gorjanov.

„Veleizdajniška“ razprava v Zagrebu.

(Dalje.)

V soboto se je nadaljevalo zaslišanje Abrama Pribičevića. Kako se postopa na tej razpravi, eva par vzgledov:

Preds.: Zakaj ste se udeležili kongresa srbskih delavskih zadrug, čeravno niste bili člen? Obtož.: Ker sem bil dolžan, da se udeležujem gospodarskih in kulturnih shodov našega naroda ne le kakor Srb, ampak tudi kakor človek. Omenjenega kongresa so se udeležili tudi banški svetnik Walni in drugi vladni uradniki. Preds.: »Srbstvo« se je začelo v Vrginmostu še le od tedaj, ko se je tam kaj organizirala stranka? Obtož.: Ravno nasprotno. Vsled tega so tudi tam kakor po vsej Hrvatski nastali med Hrvatini in Srbi znosne razmere in to je za sluga naše mlajše generacije, ki razširja narodnost, jedinstvo Hrvatov in Srbov. Isto tako ne more biti govora o zatiranju Hrvatov v tem okraju. Tako so n. pr. v Topuskem ravno Srbi predlagali županom Hrvata. Preds.: Od l. 1906 se je populariziralo ime kralja Petra? Obtož.: Sem li jaz storil to? Preds.: Ne, tega ni izpovedala nobena priča, ali govorilo se je med narodom o Petru. Nadalje je rekel obtoženec o nekem inkriminiranem shodu v Topuskem, da se istega ni udeležil, da je bil shod javen in da je na istem imel pozdravni govor obdolžna priča Babič. Nadalje je izjavil, da je tudi v Pregradi med čisto hrvatskim prebivalstvom deloval za gospodarsko povzdigo. Ni mu znano, se je li med ljudstvom prepevalo himno kralja Petra. Preds.: Dokazano je, da so vaši soobtoženci razširjali med ljudstvom češčenje kralja Petra in ker ste z njimi ob-

čevali, da ste tudi Vi tak. (Dolga, viharna veselost).

Predsednik je obtoženca zopet vprašal za pevanje »himne« kralja Petra, ki da je antidinastična. — Kje je besedilo te himne? — Obtož.: Himne kralja Petra ni. — Drž. pravnik: To je pesem »Oro klikče« z vložkom za kralja Petra. — Bran.: To je Miletičeva pesem! Preds.: Odobrujete vi vslikke: Živio kralj Peter? Vihar-ni protesti pri braniteljih in vslikki: Tu se pred zakonom odgovarja za dejstvo in ne za mišljenja! — Preds.: Iz teh pojavov je razvidno, da je to jedinstveno gibanje nastalo odkar je kralj Peter zasedel prestol. Obtož.: V istem času, ko so nastale srbske samostalne organizacije, nastale so tudi organizacije drugih hrvatskih strank. Torej je kralj Peter povzročil tudi organizacije hrvatskih strank. (Viharen smeh.)

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

Komen, 4. marca 1909. — Sodnik dr. Lavrenčič je včasih vročekrven. Zavrela mu je kri po vseh žilah in žilicah, celo v možganih, ko je videl prišedši v Komen toliko vrabcev, ki so se tako lahkomi-selno ženili, kar ni celo vsakemu človeku dano, da bi se resno ženil. Tedaj je šel in razsodil neodločljivo smrt skruniteljem nedolžnosti. Nabavil si je puško flaubert, imel pa je samo toliko znanja o zakonih, da je treba zato nekoga vprašati za dovoljenje. Koga neki? — Orožnike. Oni se učijo postave in nje treba prašati. Podal se je dobro pripravljen naravnost na orožniško postajo in tam prošil dovoljenje, da bi smel hudomušne vrabce streljati. Može postave pa so mu dali navodilo; kako mora postopati, če hoče ta posel vršiti; med drugim tudi, da mora imeti dovoljenje od lovskega najemnika. Oh, težka pot! Lovski najemnik je preklican liberalec in do tega ne more, niti ne sme on v hišo, ker je — grešna — on!

Vrabci se še danes s streh smejejo dr. Lavrenčiču in se vesele, mi pa občudujemo brunno dušo!

Nedavno je bil naš slavní notar, dr. Kotnik zatožen, da je njegova orjaška psica, bernhardinka, napadla nekega tukajšnjega občinarja. Glede te živali so pri-tožbe občne, ker je žival že zaradi veli-kosti strah popotnikom. Več prič, ki jih je tožitelj navedel, so na sodnji izjavile, da jih je ona žival dejansko napadla. Obravnavo je imel sodnik dr. Lavrenčič. Ena priča je očitala notarju dr. Kotniku, ki je tajil istinitost njene izpovedi, da je celo njegova gospa bila navzoča, ko se mu je pred nedavnim v obraz pritožil v hipu, ko ga je psica napadla. Da bi notar izpodbil istinitost te izpovedi, mu je dovolil sodnik dr. Lavrenčič med obravnavo, da je šel domov gospo vprašat, ali se spominja tega dejanja. Kakor se je že naprej pričakovalo, se vrne notar dr. Kotnik od doma in izpove, da njegova gospa ne ve ničesar. Tožitelj je bil ranjen. Poleg drugih prič je pozval ta sodnik tukajšnjega zdravnika, da pove svoj parere kot priča in ne kot strokovnjak. Po dolgem cincanju in v vidni zadregi, je izdal razsodbo na 12 ur zapora odnosno 5 K globe. Lastnik omenjene orjaške živali je dr. Kotnik.

Daleč na okrog je poznan vrl mož, bivajoč v Nabrežini. Slučaj je hotel, da je bil pozvan pred sodnika dr. Lavrenčiča, tam poleti lanskega leta, kot priča. Sodnik ga je silil, da mora svojo izpoved s prise-gom potrditi. Ta se je temu protivil in izjavil, da kot mož brez konfesije ne more k prisegi pristopiti. Nič ni izdalo sodnikovo siljenje. Sodnik pa ni uvaževal od prisege oprostilnih okolščin ter se poslužil v tem slučaju druge oblike, kakor jo zakon predpisuje, ampak nakratko obsodil pričo na 24urni zapor. Do danes pa ni še sodnik te stranke pozval v zapor!

Kasneje mi je pripovedoval vgladen gospod, ki je brez konfesije, enak slučaj tega sodnika. Bil je tudi on pozvan za pričo. Ker je odrekel sodniku prisege, ni se sodnik poslužil kazni, ampak sprejel je častno obljubo.

Ko je po končanem preslišanju narekoval sodnik svojemu zapisnikarju zapisnik, rabil je besedo »brezverec« in se je

izreki to besedo prekrižal. Ker se je baje naučil pri slučaju iz Nabrežine, ni temu gospodu naložil kazni.

Iz Komna. (O, te frajle!) — Dne 6. svečana t. l. je priredilo »Bratno društvo« v Komnu plesno zabavo s petjem. Vabilu »Br. dr.« se je odzvalo vse izbrano občinstvo komensko in iz okolice. Ob vbranih glasovih godbe na lok in izbornem improviziranem petju, pri kojem so sodelovali po večini učitelji iz okolice, se je svršila ta v splošno zadovoljstvo prirejena zabava, nad vsako pričakovanje. Izraža se splošna želja, naj bi »Bratno društvo« mnogokrat priredilo »sličnih zabav«. »Brat. dr.« ustanovilo je tudi javno ljudsko knjižnico ter vsestransko deluje v izobrazbo naroda. In tej knjižnici je bil namenjen čisti dobiček te prireditve. — Z začetkom se je moralo konstatovati, da ravno oni, ki so prvi poklicani sodelovati na polju narodne prosvete, so kljubuje izostali. Ti so komensko učiteljstvo, ki se in corpore, z izjemo jednega, ni vdeležilo te dobrodelne priredbe. Ta veselica je bila tej gospodi menda prenizka. Rajši si je trojica istega dne privoščila zabavo v »teatro komunal« v Trstu. — Ko so dotične gospice naslednjega dne prišle domov iz »teatra komunal«, so izjavile, da jim tak nebeški vžitek zadostuje za cele štiri tedne. Med časom predstave pa niso vedele, ali se nahajajo še v tej dolini solz, ali se že sprehajajo v sinjih višavah med nebeščani! Povdarjati pa moramo, da se je to godilo 6. svečana t., istodobno ko je bila v Komnu zabava in v Trstu slovaška »Umetniška noč« v »Nar. domu«. Družestne gospice so si izposlovale vstopnice za »komunal« po nekem znancu v Trstu. Ta jim je v istini napravil vslogo ter jih celo spre-mil do vrat »komunala«, tam jih pomiluje vstavil in s svojo družino posetil »Umetniško noč« v »Nar. domu«, kar so gospice šele drugi dan izvedele na njegovem domu. — V Komnu imamo do sedaj tri izobraževalna društva, katera delujejo v splošno zadovoljstvo. Kakor se sliši, se pa namerava ustanoviti še četrto društvo: aristokratsko-nemško, ki se bo zvalo »Društvo zarjaveh devic«. — Prihodnjič kaj več o tem vsenemškem društvu.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Dol-Otlice. — Kljukasto kima star-ka zima neprenehoma po trnovski pla-noti; a ž njo kimajo in spavajo tudi naši Dol-Otličani kakor v 18. stoletju. Najraje se tiščijo doma v zakurjeni »kambri«, kjer čepe cele dneve pri »Prismojencu« ali »Domoljubu«, katera se hočejo najbrže navaditi kar na pan.et. Kar jim zatrobijo klerikalci na ušesa, to tudi store kakor najponižnejše ovčice. Zdaj se bliža Velika noč in treba se je izpovedati grehe, dati pa tudi prasičji jezik pa jajca, pšenico in kaj še vse. Samo Bog daj, potem že gre. — Hej, Marijine hčerke, menda se takrat skazete. Do sedaj obstoji v vasi, ki šteje več kakor dva tisoč prebivalcev, le ono slavno pobožno »Marijino društvo«, ki v svoji klerikalni politiki spravi kako poš-teno dekle ob dobro ime. Zganite in prebudite se iz spanja vsaj vi vrli napred-njaki, kar vas je ter osnujte si prepo-trebno društvo, ono društvo, ki bi spravi-lo nevedne ljudi do pravega spoznanja. Zatrte oni klerikalni duh, ki vas v na-predku uničuje ter visoko povzdignite svoje glasove v zlato geslo: »Do svobode in napredka«, da zaori vaš glas po celi le-pi trnovski planoti. Tako lahko zapojemo potem za narodno pesmijo: »Na planincih solnčice sij« namreč boljše, drugo solnce naj bi svetilo, druga luč spoznanja naj bi obsevala našo planoto.

Naprednjak.

Iz goriške okolice.

Iz Pavma. — Triletna doba je potekla. Imamo pred durmi volitev v občinski zastop. Niso sicer še razpisane volitve, toda zgoditi se mora to v najkrajšem času. Ravno kar pretekla doba je marsikateremu izmed nas odprla oči. Uvideli smo, da so občinske volitve za nas še posebno v gospodarskem pogledu najvažnejša pomena. Za to ps so se dosedanj »občinski« zastopi boré malo brigali. Z malo izjemo niso bili ti občinski temveč zastopniki posameznikov. Raditega bode treba z njimi temeljito obračunati. Nam vsem dobro znana »trozveza«, ki

nas s svojo železno roko davi že toliko časa, se mora enkrat za vselej razrušiti. Dvema gospodarjema ni mogoče služiti. Občinska uprava mora priti v roke samostojnim možem, ki imajo resno voljo skrbeti za naš skupen blagor.

Pripravljajmo se, dokler je še čas! Vse poznejše kričanje, zabavljanje po krčmah, pa tudi vsi protesti nam ne bodo prav nič pomagali!! Sedanja naša malomarnost se utegne kruto maščevati. Zatorej vsi na krov!

V Mirnu se je vršil v nedeljo popoldne ustanovni občni zbor »Sokola« ob lepi udeležbi. Od strani »Sokola« v Gorici je bil navzoč brat starosta dr. Levpušček. Za starosta je izvoljen brat Sandrin, podstarosta brat Jakil. Kakor kaže dosedanje zanimanje, se razvije Sokol v Mirnu v impozantno društvo.

Iz kobariškega okraja.

S Kobariškega. — Preteklo je že leto dnij in 8 mesecev, odkar zaman čakamo na rešitev utoka gledé cestnega odbora. Tako se tudi ovira delo za cesto in v preteklem letu se ni moglo ničesar ukreniti na skladov-nih cestah.

Snega je pri nas na nekaterih krajih čez 1 m. V Proseniku na laški strani je pod-sul plaz 1 hišo in 1 hlev; v hiši je mrtvih 5 oseb, v hlevu 2. Dva sta umrla za bo-leznijo, tako da so imeli v majhni vasi na en dan 9 mrličev.

Domače vesti.

Predavanje. — V imenu »Goriške po-družnice društva slovenskih profesorjev v Ljubljani« bo predaval jutri ob 8. zv. v dvo-rani »pri zlatem Jeleni« dr. Ozvald o pred-metu: Moderna pesniška umetnina. (Ob Zupančičevem poemu »Duma«).

Za lažje umevanje proizvajanj o tej grandiozni, a ne baš lahko shvatljivi pesnitvi bi bilo želeli, da si, kdor se namerava ude-ležiti predavanja, »Duma« prej prečita. (Samogovori, str. 88—98).

Moška podružnica družbe sv. C. in M. v Gorici je imela svoj redni letni občni zbor v soboto zvečer »pri Jeleni«. Iz poročila je razvidno plodovito zasnovano delovanje podružnice, ka-tero pa se mora še lepše razviti. V Ljub-ljano je bilo poslano družbi 3700 K, kar kaže že lep uspeh omenjene podružnice.

Pri občnem zboru ženske podružnice sv. C. in M. v Gorici dne 7. t. m. so bile izvo-ljene sledeče dame: predsednica: g. Amalija Drufoyka; blagajničarka: g. Milena dr. Faganelova; tajnica: g. Jospina Ko-macova; namestnice: g. Ivanka Dekle-vova; g. Marija Kopačeva, gđ. Lavo-slava Koršičeva. Odbornici: g. Ivanka Gabrščekova, g. Gizela Musičeva. Pregledovalki računov: g. Rožica Bisai-lova in gđ. Lojzika Šturmov. Obširno poročilo prihodnjič.

Preskušnje učiteljske usposobljenosti za ljudsko in meščansko šole, kakor tudi specialne preskušnje začno letos pred c. kr. izpraševalno ko-misijo v Gorici 10. maja ob 8. uri predpol-dne. Za temi skušnjami prično takoj pre-skušnje za ženska ročna dela in za vrtnarice. Prošnje naj se vlože pri c. kr. izpraševalni komisiji, oziroma ravnateljstvu c. kr. učite-ljišča v Gorici v teku tekočega meseca.

Na c. kr. ženskem učiteljišču v Gorici prično maturitetne preizkušnje 3. maja t. l. ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje k dopustu se imajo v teku t. m. vložiti pri ravnateljstvu imenovanega zavoda.

Poročna obravnava v Celovcu je — odpadla. V korist »Corriera« je, da se ta reč zavleč, potem se že kako poravnava. Proti »Corri-eru« bi šlo v Celovec več prič, ki bi izpri-čale, da poslanec Gasser ni imel prav nič opraviti z Berbučevim volitvijo. — Zato je prišlo kakor nalašč za »Corriera«, da je zbo-lel prof. Berbuč. In ker ne more iti v Ce-lovec, da bi prita! — za »Corriere«, je mo-rala biti obravnava preložena. O tempora o mores!

Kauersivo? — Kakor čujemo, je bil na našo gimnazijo od deželnega šolskega sveta sprejet dijak z imenom Liebezeit, baje ne ravno vzoren dečko, nekod s severa. Lani pa so pridnega mladeniča iz Primor-ske, ki je prošil za sprejem v višji razred goriške gimnazije, odklonili. Seveda ta dijak ni bil nemška narodnosti in njegov oče ne c. k. podpolkovnik. Gosp. nadzornik Ka-uer, ali se naj na ta nov način korigira neugodna statistika nemških dijakov na našem zavodu?

Telovadno društvo „Sokol“ v Gorici. — Podpisani odbor opozarja ponovno vse one p. n. gospode, ki se nameravajo vdeležiti telovadbe v oddelku za starejše, naj se za gotovo oglašijo v četrtek ob 6h. pop. v sokolski telovadnici, ulica sv. Ivana št. 7 (dvorišče). —

Odbor.

Sporazumno z deželnim odborom. — »Gorica« pravi, da ni res, da je namestništvo razveljavilo znane sklepe nekaterih občin v tolm. glavarstvu sporazumno z deželnim odborom. — Da se je zgodilo razveljavljenje sporazumno z deželnim odborom, je jasno povedano v okrožnici tolminskega okr. glavarstva, katero smo priobčili v »Soči«. »Gorica« torej trdi, da obsega Prinzigeva okrožnica neresnično trditve. Ali »Gorici« je težko kaj verjeti! Saj so se pridružili klerikalci tudi lani, ko je prišla na dan prepoved gledé točenjé vina, katero je bilo izdalo namestništvo sporazumno z deželnim odborom, da to ni res; nazadnje pa se je konstatovalo, da je bila izdana prepoved res sporazumno z dež. odborom. Tudi odbornik Klančič je to potrdil. Klerikalci so ostali lažniki. Najbrže bo tako tudi v slučaju razveljavljenja sklepov glede samoslovenskih krajevnih napisov. — Sicer pa smo radovedni, kaj pove »Gorica«, ki pravi, da spregovori o tej reči.

Odklenjeni utoki. — Meseca avgusta leta 1907. so se vršile volitve cestnih odborov za kobarški in bovški okraj. Klerikalci so podali utoke, ki so bili izvit iz trte, ali zavlekli so pravilno sestavo novega cestnega odbora do zdaj. Namestništvo je na ponovno drezanje šele te dni rešilo utoke in jih seveda odklonilo. — Torej nad poldrugo leto je preteklo, predno so bili utoki rešeni! — Ubogi mi!

Boj za slike Matere božje na Sveti gori se bje že dolgo časa po tukajšnjih laških in slov. klerikalnih listih. Antikvar Gyra v Gorici ima sliko Matere božje, o kateri pravi, da je prava, ona, ki je sedaj na Sveti gori, pa neprav. Patri frančiškani so hudi ter trde, da sedanja slika na Sveti gori je bila vedno na svojem mestu, odkar jo je podaril svetišču patriarh Grimari l. 1544. Gyra trdi svoje. — Sedaj pa razglasa v »L'Eco« dr. Fr. Pavletič, da dobi 1100 K (hran. knjižica »Monta« št. 49.348), kdor dokaže, da je avtentična Gyrova slika ter podtaknjena ona na Sveti gori. Časa je do 15. apr. 1909.

Nekaj o goriskem tramvaju. — Slovenci, ki ne morejo opustiti vožnje s tramvajem, pripovedujejo kaj različno o postrežbi; eni pravijo, da jih ne nadlegujejo z laščino, drugi pa so povedali, da sprevodnik ni znal ali hotel govoriti slovenski. — Prosimo daljših obvestil.

Čuje se, da ima tramvajška družba že koncesijo za podaljšanje do Solkana. Ako je to res, naj solkanska občina poskrbi, da bodo vozili tje vozovi s slovenskimi napisi.

Taka je klerikalna polemika. — Samo zaradi zanimivosti, kako podla je klerikalna banda okoli »Gorice«, se povrnemo še k nekaterim udriharijam Gregorčičevega glasila od 27. februarja.

»Gorica« pravi najprej, da sta G. lj. p. in Trg. obrtna zadruga ustanovljeni na podlagi državnega zakona, dolžni sta polagati javne račune in sta podvrženi državnemu nadzorstvu; v njiju stavbah je založen ljudski denar, zato ima pač javen list pravico vprašati, kako se ta denar obrestuje. — Gabršček je povedal le, da plačuje za stanovanje 1300 K, gledé drugih prostorov pa je povedal, da plačuje več nego drugi ponudniki, zato brižna gospoda okoli »Gorice« še ne more priti na čisto, ali se tisti denar, ki je investovan v Gabrščkovih prostorih, primerno obrestuje ali ne.

Tako velika je skrb tiste »Gorice«, ki naj bi začela raje pometati pred — svojim pragom ter razodeti klerikalnemu svetu, kako je investovan ljudski denar v »Šolskem domu«, sirotišču, v hišah Monta in Centralne. »Gorica« doslej še ni povedala, koliko plačuje »Šolskemu domu« tiskarna in »Gorica« sama. — Goriški »Mont« je doslej edina hranilnica v deželi, tu se kupijo zlasti vsi pupilarni denarji; hiš ima že vse polno, in čisto se je slišalo, da je bilo treba posebne protekcije, kdor je hotel priti pod to streho. Renegat Teodoro Hribar je tudi dobil tu prodajalno, a Mont ni vprašal, ali ni morda v Gorici koga drugega, ki bi še več plačal. To bi bil moral storiti, ker so vse Montove hiše pasivne, — a Mont je vendar hranilnica, ki nima le ljudskega

denarja v varstvu, marveč vse pupilarné naložbe. — Da ne postanemo tudi mi preveč odlojni, ne navajamo imen raznih najemnikov Monta, Centralne, sirotišča, malega semenišča, in mi niti ne zahtevamo, naj se obesi na veliki zvon, koliko plačujejo te stranke. Veselil bi se morda edino — davčni fiskus. Ali ker se že »Gorica« postavlja za varuhinjo naprednih zavodov, jo moramo zaviti in pozvati. Na dan z dokazi, da je ves ljudski denar v označenih stavbah primerno obrestovan!

Kar se tiče Gabrščeka, je ta korenito zamašil »Gorici« brbljavi gobec. Da plačuje za stanovanje ves čas kar 1300 K, to je kvitovala brez odgovora. — Čitatelji se spominjajo, kolikokrat je vlačila to stanovanje po svojih predalih; zdelo se je, kakor da ima G. stanovanje skoro zastoj. »Gorica« je besedičila, da bi bil neki rodoljub plačal »veliko več«. Ali obmolnila je, ko se je G. naveličal vednega dreganja v to čisto zasebno reč, povedal, da plačuje 1300 K ter da je pripravljen odstopiti tistemu »rodoljubu, ki plača veliko več«. — Od takrat je mir. — Zdaj »Gorici« ne dajo mira ostali prostori, za katere G. plačuje več nego drugi ponudniki. — Ta odgovor »Gorici« ne zadošča, Gabršček s tem ni odgovoril tako, kakor bi moral odgovoriti načelnik prizadetih denarnih zavodov. — Ako hoče tudi G. imeti kak prostor v hiši naprednih zavodov, ne zadošča niti to, da plača več nego drugi ponudniki, marveč plačati mora toliko, da bodo mogli dognati znameniti klerikalni računariji, ali je primerno obrestovana tista glavica, ki je založena v G. prostorih. — Pod tako kontrolo bi hoteli imeti Gabrščeka in napredne zavode tisti ljudje, ki sami dobro vedo, kako je s hišami Monta, Centralne, Šolskega doma, sirotišča, semenišča! Na dan s temi računi! Fiskus jih bo vesel! — Tako polemiko gonijo klerikalci pod vodstvom semeniškega profesorja Gregorčiča! Ni jim škoda ne časa ne prostora!

Tudi goriški tramvaj daje Tumovemu mokraskemu listu snov, da udriha po Gabrščkovih — osebi. Pravi: Svoječasno je »Soča« ropotala proti tramvaju, zdaj pa nič, ter priobčuje celo mastno plačan oglas, ki tramvaj priporoča. Neslanih opazk niti ne omenjamo. — In kaj je na tem? — V oglasu tvrdke Pregrad in Černetič je omenjeno postajališče električne železnice Trgovski dom! — Gabršček bi moral torej cenzurirati tudi besedilo oglasov, sicer je v nevarnosti njegova osebna čast!

Izpred sodnije. — 19 letni Silvij Kolenc iz Gorice je stal pred sodniki radi tatvine. Bil je že večkrat kaznovan. Ukradel je neke dragocenosti ter okoli 50 K denarja. Dobil je za to 11 mesecev težke ječe — postom vsak mesec; po prestani kazni se ga postavi pod policijsko nadzorstvo. Ko je slišal razsodbo, je odtrgal od ograje v sodni dvorani lesa za kake 2 kl ter ga hotel vreči na sodnike. Sodni sluga pa mu je preprečil to nakano. Radi tega dobi seveda pošteno plačilo.

Varnost na Solkanski cesti. — V nedeljo zvečer ob 8½, se je vračala večja družba iz bližnjega izleta po Solkanski cesti v mesto. Bilo je več slovenskih gospodov s svojimi soprogami. Blizu Cikonijske vile je stopil nepoznan 22-24 letni mladenič h gospej dr. F., iztrgal ji z vsa silo ročno torbico iz rok, tako, da je gospej ostal v roki samo jermen ter tekkel proti Soči ob dolgem zidu. Zasedovanje je bilo brezuspešno. V torbici je bilo kakih trideset kron v gotovini. Slučaj je že naznanjen policiji.

Hotel »Zlati Jelen« klerikalcem ne da miru; vse hudobije so že izlili, da bi škodovali temu podjetju. Sprva so se norčevali, ker je »Soča« prišla tudi do pridobitev »narodnim piruhom«. Potem so se škodaželjno veselili, ker ni bilo mogoče najti dobrega najemnika, kar je na Slovenskem sploh težko. Nemecev se ponuja vedno dovolj! — Odkar so izvedeli, da je to podjetje v Gabrščkovih upravi, so pa obrnili zastavo: zdaj se bojuje, da bi Gabršček ne imel dobička pri tem podjetju in kričijo o »izkoriščanju narodne ideje«. — Ker drugega ne morejo najti, brbljajo, da hotel Zlati Jelen je postal »narodno podjetje« šele zadnje čase. — No vsakdo ve, da je »Soča« enako priporočala od vraga početka, a v oglasih in noticah, priobčenih v drugih slovenskih listih, je stalo, da je to — narodno podjetje. — Utegne se zgoditi, da to res ne bo več, potem bodo kavelj zadovoljni, a kriv bo seveda zopet le Gabršček!

V naših gorah je padlo zadnje dni še polno snega, ker ga že prej ni bilo dosti. Plazovi s Porezna so tirjali dve žrtvi, mlada človeka; pri Jagrščah na Cerkljanskem so s težavo potegnili nekega mladenciča izpod plazov. V Logu na Bovškem je toliko snega, da ga morajo gledati iz prvega nadstropja dol; spodaj je vse visoko zasneženo. — V Gorici je bilo v nedeljo in ponedeljek pusto mrzlo vreme, istakotko včeraj, danes je bilo malo megleno, potem je sijalo solnce.

Lisnjica: V Cerkljo: Prihodnjič.

G. dep. v A—o: Prihodnjič.

Zveza narodnih društev.

Kolesarsko društvo »Gorica« vabi svoje člane k XIV. rednemu občnemu zboru, kateri se bode vršil v soboto 13. marca 1909. ob 8½, uri zvečer v dvorani hotela »Zlati Jelen«.

1. Čitanje in odobritev zapisnika rednega občnega zbora dne 28. marca 1908 ter izvanrednega občnega zbora dne 12. septembra 1908. 2. a.) Tajnikovo poročilo. b.) Rednikovo poročilo. 3. Denarničarjevo poročilo. 4. Volitev odbora. 5. Volitev dveh pregledovalcev. 6. Slučajni predlogi, ki so bili pisмено naznanjeni najmanj tri dni pred obnim zborom, ali taki nujni predlogi, katerih nujnost je sprejel občni zbor z dvetretjinsko večino. — 7. Prememba pravil. 8. Določitev društvenega shajališča. 9. Imenovanje častnih udov. 10. Razdruženje. — K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Nova trgovina bratov Anderwald vzbuja v Gorici vseobčo pozornost po krasni in okusni prireditvi. Znana trgovska spretnost obeh trgovcev pa bodi porok, da bosta znala vsreči vsem opravičenim zahtevam občinstva. To podjetje — mora vspevati. Ako se za letošnje to posreči, bo že izdaten napredek za to leto. — Pripomniti in prositi moramo z ozirom na neke glasove, naj nikogar ne moti, da je trgovina v hiši, kamor bi sicer radi ne zahajali. — Bodimo vzvišeni!

Nova mesnica g. Urbančiča bo, v »Društvenem domu« par hiš dalje proti cerkvi sv. Ivana. Prirejena je moderno, elegantno. To bo gotovo ena najlepših mesnic, če pa najlepša v Gorici. — Tako smo prišli tudi v tem oziru do višine, ki nam bo le v čast. Od mesarja pričakujemo, da bo vedno na višku svoje obrti, konkurenčen, postrežljiv, uljuden, — od občinstva pa, da ga podpira. Naprej po taki poti!

Promet med postajama Celovec-Franzenstede se vrši zopet v redu.

Na državni železnici se vrši zopet redni promet na progi Jesenica-Ljubljana in Trst-Jesenica-Celovec.

Na Balkanu.

Srbski zunanji minister Milovanović je izjavil dopisniku »Südslav. Correspondenz«, da Srbi počakajo odločilne besede konference. Izraža nado, da se reši spor brez vojne. — Vodilni srbski državnik so za mirovno sporazumljenje z Avstrijo. Pač sodijo prav, da vojna najbrže ne bi vedla Srbije do sreče. Menda Avstrija tudi uvidi, da je najboljša mirno sporazumljenje. Tudi troški so že tako ogromni, da si ne želimo novih. — Vest, da sta avstrijska in ogrska vlada odločili, da trgovinske pogodbe s Srbijo ne predložita zbornicami, je vzbudila v Beogradu veliko nevoljo, ker se vidi, da bi hotela Avstrija z gospodarske strani vplivati na politično stran ter s tem skusila prisiliti Srbe k popušcanju. Ta politika pa je zgrešena.

Politični pregled.

Narodno-napredna stranka na Kranjskem je imela v nedeljo v Kostanjevici shod, ki je vspel jako dobro. Navzočih je bilo okoli 400. Dobro obiskan shod je bil tudi v Trzinu na Gorenjskem.

Nova slovenska stranka na Štajerskem. — V Ptuj so zborovali v nedeljo »Slogaši«, ki

ključajo slogu med štajerske Slovence. Prvi je govoril dr. Ploj. V odboru nove stranke sta tudi dr. Jurtela in dr. Ploj. Govoril je tudi dr. Rosina iz Maribora.

Razne vesti.

Za podžupana v Ljubljani namesto odstopivšega dr. K. Bleiweisa je izvoljen dr. Ivan Tavčar.

Volilna lista za mestne volitve v Trstu so izložene. Število vseh volilcev znaša v mestu 31.992, v okolici 9612.

Klerikalna stranka na Kranjskem je bogatejša za jedno veliko blamažo. Pokazalo se je zopet, kako nizkotna je ta stranka, kateri načeljuje sam škof. Pri lanskim deželnozborskih volitvah na Kranjskem je nastopil v kmečki skupini Črnomelj-Metlika kot napredni kandidat g. Julij Macelle, veleposestnik, poštar in župan v Gradcu na Dolenjskem. Klerikalci so začeli pisati proti njemu, ker jim je bil nevaren kandidat in šla je ovadba pod izmišljenim imenom na drž. pravdnistvo, češ, da je Macelle zadržal neko brzojavko, po kateri bi bil baron Apfaltrern oškodovan za kakih 100.000 K. Šlo je za nakup graščine Krupa. To da se je zgodilo pred 3½ letom. Razprava pred poroto v Novem mestu pa je pokazala, da je vsa obtožba ničeva in Macelle je bil soglasno oproščen. Glavni obtežilni priči takratni poštni uslužbenki v Gradcu sodni dvor ni mogel dovoliti niti prisega. — Iz cele razprave smrdi ostudna klerikalna gonja, ki se ne straši nobenega sredstva, samo da bi ugonobila političnega nasprotnika. Klerikalci imajo Boga na jeziku, delajo pa ludičeva dela.

I. redni občni zbor akad. tohn. društva »Triglav« v Gradcu za letni tečaj 1909 se bo vršil v soboto, dne 13. t. m. ob 8, zvečer v Klosterwiesgasse »zur Weinhecke« z običajnim p. redom.

39 delavcev je zasul velik plaz nad postajo Böckstein v Obergasteinski dolini. — Potegnili so iz snega nekaj živih, nekaj mrtvih.

Najvažnejše iznajdbe po času uvrščene. — Smodnik 1250, knjigotiskarstvo 1450, toplomer 1605, daljnogled 1608, ura z nihalom 1656, porcelan 1709, tkalni stroj 1785, fotografija 1802, šivalni stroj 1804, lokomotiva 1812, železnica s parno silo za promet ljudi 1830, električna železnica 1881, Rentgenovi žarki 1896, brezžični brzojav 1897.

Čudna dedščina. — V Taonu pri Epinalu v Vogezih so izkopali pred par dnevi ostanke nekega delavca, ko je pretekla najemniška doba za grob. Ta delavec je umrl pred 12 leti. Rekli so, da se je zadušil. Sedaj pa so našli 20 loudorov in 25 komadov po 10 frankov, katere je bil mož požrl, da bi jih »žaljujoči preostali« ne dobili v roke. Sedaj sta si razdelila to dedščino 2 sinova pokojnikova.

Sneženi zameti na Koroškem so ovirali in še ovirajo promet po Zilski in Kanalski dolini ter po Rožu. Sneg je bil zasul cel vlak med Žabnicami in Volčjovasio. Sneg je padel ponekod 3 metre visok.

Nekoliko statistike. Leta 1870 je znašalo cerkveno posestvo na Ogerskem in Hrvaškem 1.288.612 katastralnih oralov, a leta 1900 pa že 2.506.275 katastralnih oralov. Torej se je povečalo za polovico.

Književnost.

Jani Junak. — Napisal Rado Murnik. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Stane broširano 2-50, elegantno vezano K 3-50, po pošti 20 v več. Murnikove spise rado čita naše občinstvo; zato ni dvoma, da seže po oznanjeni knjigi, kdor si želi dobrega humorističnega čtiva.

Sprejme se takoj učenca

od dobrih starišev, ki ima veselje do sedlarske obrti.

Natančneje se izve pri Ivanu Kravosu v Gorici na Kornu.

Dr. Josip Leupušček,

odvetnik v Gorici, Gosposka ulica št. 3
(Drufovka hiša)

naznanja, da odslej bo redno
vsak petek

sprejemal stranke v KANALU, hotel „pri zlatem
levu“ (last g. A. Križniča), I. nadstr. soba št. 7,
poleg čitalničnih prostorov — in sicer od 8^{1/2} do 12
ure predp. in od 2 do 3^{1/2} popoldne.

Ure na obroke

za vsakogar.

št. 72. pristna moška ali ženska ura, lepo izrez-
ljana, furnirana s 14 karat. zlatom; fino kolesje
na kamnih K 20—
enaka ura z dvojnim pokrovom K 25—

št. 73. pristna srebrna moška ali ženska ura s
trema močnimi srebrnimi lepo rezljanimi pokrovi,
kakor: medved, jelen, lev ali pokrajina, dobro
kolesje na sidro, točno uravnana K 30—

št. 74. **Zadnja novost:** Srebrna moška ura
remont-ankerca, ki se navija le vsakih osem dni.
Kolesje vidno skozi steklo na ciferniku K 35—

št. 75. krasna remontuar, kovinasta tula moška
ali ženska ura, s tremi pokrovi ter pozlačenim
navijalnikom. Zanesljivo kolesje K 18—

št. 76. Nikelnasta remont. ura za dečke, mo-
derno in lepo izrezljana K 8—

Plačuje se na obroke za komad po K 2— me-
sečno, ter se pri naročninu polovico dotične
svote, ali pa se znesek povzame

Dunajska tovarna ur Heinrich Weiss,

Dunaj Pillergasse 1/748.

2 K mesečno.

Važno

za vse one, ki nosijo
čevlje!

Vsled preselitve trgovine s
čevlji J. MEDVED — Gorica,
so cene izdatno znižane.

Cene so:

Čevlji za ženske od krone 4 naprej

„ „ moške „ „ 7 „

Hitite, da ne zamudite!

Zlata jama za naše gostilničarje in restavraterje

so priljubljeni

Orkestrijoni

Lahko navijanje.

— Igra kakoršenkoli komad točno in lepo. —

Najugodnejši plačilni pogoji.

Zastopstvo za Primorsko

Rajmund Kren — Gorica

ulica Teatro.

Dobro ohranjeno motor-kolo

se prodaja po nizki ceni.

Uporabljaja je lahko vsak ko-
lesar brez najmanjšega truda.

Natančneje se izve pri stroj-
niku v vojašnici Rainer.

Nakupni vir

najnovejših oblek za otroke, deklice,
gospe in gospode je

Grazer Kaufhaus

Gradec Jakominiplatz 14.
(v lastni hiši).

Nakupni vir prve vrste

za konfekcijo, perilo, platneno blago,
pletanine, čevlje itd.

Ilustrovan cenik zastoj in poštne
prosto.

SUKNA

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian tvornica
za sukno

v Humpolcu na Češkem

Tvorniške cene.

Vzorci franko.

**Slovenci, kupujte užigalice v korist
družbi sv. Cirila in Metoda!**

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907.
se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4^{1/2} %. Stalne večje vloge z
enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojil-
nica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrušnikom na vknjižbe po 5^{1/2} %, na var-
ščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku
99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila:
1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš:
112.328—

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo
izbero pohištva vseh slogov za
vsak stan, priprostega in naj-
finejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica
za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
podobe na šipe in platno, ogledala,
zima in platno.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.,

na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan, sin

stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22

v Ljubljani.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hôtel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora.
Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob
za tuje od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s te-
raso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe.
Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi
in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko
pivo. — Cene jako zmjerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna
in točna.